

Geen Border Security Team

In het Regeerakkoord is opgenomen dat met name Griekenland en Italië ondersteuning verdienen bij hun asielproces en opvang. Het in het Regeerakkoord genoemde *Border Security Team* (BST) op Chios werd echter ten tijde van de sluiting van het akkoord al afgebouwd en is op 31 december 2017 volledig beëindigd. Belangrijk argument was het tekort aan KMar-personeel op Schiphol. Ook was het de vraag hoe lang Frontex een volledig Nederlands team met commandant nog zou accepteren, en of de functies niet net zo goed door een internationaal gemengd team konden worden vervuld. Met het vertrek van het BST verloor Nederland ogen en oren op de grond.

Uitdaging bij het identificeren van terreinen voor ondersteuning is dat de Griekse autoriteiten als gevolg van hun eigen korte-termijnblik niet sterk zijn in het formuleren van een hulpvraag, anders dan noodmaatregelen die de last kort verlichten. Zo ontving de ambassade het verzoek om vrijwillig tientallen of honderden alleenstaande minderjarigen over te nemen of om op eigen kosten een amv-opvang te runnen. Ook kwam het verzoek om de transfer van migranten naar gesloten centra op het vasteland toe te staan en druk op Turkije uit te oefenen om afgewezen migranten terug te nemen.

Verkennde gesprekken zijn gevoerd met overige partijen, waaronder de Europese Commissie, om zwakke plekken in het Griekse opvang- en asielsysteem te identificeren waarop Nederland zou kunnen ondersteunen. Hiervoor geldt vanzelfsprekend: mits de Griekse autoriteiten hiervoor openstaan. Concrete gesprekken daarover moeten nog plaatsvinden. Een voorzichtige bejegening is noodzakelijk om te voorkomen dat de deur niet dichtslaat. Een teken van goede wil (bijv. sturen van tolken; aanbieden bezoekprogramma) kan mogelijk helpen als opening voor verdere samenwerking.

1. Strategische inzet Frontex- en EASO-experts (doorlopend)

Partners: Frontex, EASO

Ondersteuning in de vorm van “handen aan het bed” wordt langzaam verder verbreed naar steun bij de capaciteitsopbouw van het nog jonge opvang- en asielsysteem, wat betekent dat er naast EASO- en Frontex-experts op de eilanden meer ruimte is gecreëerd voor ondersteuning in Athene. Nederland heeft tot dusver onder meer bijgedragen aan de kwalitatieve verbetering middels EASO-ondersteuning bij de Griekse Asieldienst, de *Reception and Identification Service* en de zgn. Verantwoordelijke Autoriteit. Daarnaast hebben Frontex-experts de Griekse politie ondersteund bij het terugkeerbeleid, dat in de praktijk nog zeer zwak is.

Feedback van EASO, Frontex én Griekse overheidsdiensten maken duidelijk dat Nederlandse experts zeer worden gewaardeerd om hun kennis, ervaring, talenkennis en de manier waarop zij met de Grieken samenwerken. Nederland stuurt in tegenstelling tot enkele andere lidstaten bijvoorbeeld alleen ervaren en EASO-getrainde experts, die vooral voor de ervaring komen in plaats van voor het geld. Om het Griekse systeem beter te ondersteunen, zou druk op strengere selectie van experts voor Frontex- en EASO-missies dan ook goed zijn.

Op tactvolle wijze tonen Nederlandse experts initiatief om kennis binnen Griekse overheidsonderdelen te vergroten (bijvoorbeeld door presentaties te geven over onderdelen van asielrecht of terugkeer). Niet zelden worden Nederlandse Frontex- of EASO-experts na terugkeer naar Nederland nog als vraagbaak

gebruikt of gevraagd terug te keren (niet altijd succesvol). Terugkerend probleem blijft de korte duur van de uitzendingen (vaak 6 of 8 weken) en continuïteit van de ondersteuning, wederom gerelateerd aan de kwaliteit van experts uit andere landen.

Het advies van de ambassade is om de uitzendingen van Nederlandse experts te continueren en naast ondersteuning op de eilanden strategisch in te zetten op het vervullen van de beschikbare EASO- en Frontex-functies binnen de overheidsorganisaties in Athene, waar de sleutel ligt tot versterking van instituties, beleid en uitvoering. Een termijn van uitzending van meerdere maanden verdient omwille van de impact de voorkeur, waarbij aandacht is voor timing (bijv. rekening houdend met invloed op ontwikkeling jaarplannen). Het is overigens denkbaar dat Griekenland bij implementatie van het op handen zijnde asielwetsvoorstel meer asielexperts zal kunnen gebruiken in Athene en op de eilanden.

2. Technische assistentie Reception and Identification Service (binnen 1 jaar)

Partners: Reception and Identification Service, UNHCR, Commissie

Om de nog zwakke *Reception and Identification Service* (RIS) te versterken, start een traject van technische assistentie, uitgevoerd door UNHCR in coördinatie met de Commissie. Eerste gesprekken over de invulling hiervan zijn onlangs gestart. De partijen staan in principe open voor ondersteuning van EU-lidstaten door middel van experts via EASO. Hierbij valt te denken aan medewerkers van COA en IND die ervaring en kennis op gebied van aanbestedingen, concrete projecten en planning hiervan in het asielsysteem kunnen brengen.

3. Tolken (onmiddellijk)

Partners: SG voor Reception Ghougoulis, Directeur Reception Service Iliopoulos.

De eilanden kampen met een acuut tekort aan tolken (vnl. Arabisch, Farsi, Frans, maar ook Sorani, Kurmanji en Urdu), wat invloed heeft op de doorstroming in het asielsysteem. Het tekort is ontstaan door het niet hernieuwen van het bestaande tolkencontract door bureaucratische belemmeringen. Een nieuwe aanbesteding loopt. Op verzoek van Griekenland heeft het VK op eigen kosten enkele tolken geleverd voor een korte termijn. Levering via de gebruikelijke en geprefereerde manier, via Frontex en EASO, lijkt namelijk onmogelijk.

4. Monitoringsysteem voor beheer Europese fondsen (op termijn)

Partners: Verantwoordelijke autoriteit en gedelegeerde autoriteiten, Commissie, en mogelijk EASO

Zoals bekend is de absorptie en uitgifte van EU-fondsen op het gebied van migratie in Griekenland tijdens de migratiecrisis problematisch gebleken. Ondersteuning in de vorm van een Nederlandse expert bewijst zijn functie en zal ook in de toekomst wenselijk zijn. Uit haar ervaringen blijkt dat Griekenland nog niet beschikt over een monitoringsysteem voor het beheer van de fondsen. Nederland zou kunnen ondersteunen door dit te helpen introduceren in Griekenland.

5. Technische assistentie UNICEF aan National Centre for Social Solidarity (vanaf mei)

Partners: National Centre for Social Solidarity (EKKA), UNICEF, Commissie

EKKA is het overheidsonderdeel dat onder meer verantwoordelijk is voor de allocatie van opvang aan minderjarigen en kwetsbare migranten. EKKA is overbelast en heeft opbouw van capaciteit, kennis en systemen nodig. Unicef ondersteunt EKKA in capaciteitsopbouw door middel van experts en ondersteuning bij datamanagement, kinderrechtenmonitoring. Financiering van DG Justice voor dit project loopt in mei 2018 af, waardoor er een gat ontstaat totdat DG HOME het in 2019 verder financiert.

6. Technische assistentie WHO aan Ministry of Health (vanaf mei)

Partners: Ministerie van Volksgezondheid, WHO

De Wereldgezondheidsorganisatie ondersteunt het Griekse ministerie van Volksgezondheid bij het ontwikkelen van overheidsbeleid voor *migrant health* voor het hele land (eilanden en vasteland) door incorporatie hiervan in het landelijke gezondheidssysteem. Het Griekse systeem staat onder forse druk, wat gevolgen heeft voor Griekse burgers en migranten. De zorg op de eilanden is ontoereikend. De overheid heeft nog geen strategie om de zorg voor migranten in het landelijke systeem te incorporeren en dat te versterken. WHO hoopt in het voorjaar een landenkantoor in Griekenland openen; het regiokantoor in Kopenhagen zoekt hiervoor nog geen financiering.

7. Ondersteuning op amv-beleid

Partners: Ministry of Labour, Ministry of Migration Policy, ngo's

Griekenland heeft geen overheidsbeleid op het gebied van opvang van alleenstaande minderjarigen en worstelt om voldoende passende opvang voor deze kwetsbare groep te realiseren. Nederland heeft grote ervaring op dit terrein, die het zou kunnen delen met Griekse autoriteiten en organisaties. Het delen van expertise op het gebied van kindbruiden zou risicovolle gezinshereniging naar Europa (met bijv. jihadstrijders) kunnen helpen voorkomen. Indien de Griekse wet op voogdijschap wordt aangenomen, moet deze worden geoperationaliseerd.

8. Ondersteuning op terugkeerbeleid

Partners: Hellenic Police, Frontex

Net als andere landen heeft Griekenland grote moeite met het terugsturen van afgewezen asielzoekers. De ervaring van Griekenland blijkt echter miniem, en algemene protocollen voor contact met herkomstlanden zijn vaak nog afwezig. Klein lichtpuntje is dat het land na samenwerking met DT&V in het terugkeerproject EURINT een identificatiemissie uit Bangladesh heeft georganiseerd (vanuit AMIF gefinancierd), die hopelijk leidt tot de terugkeer van illegale Bengalen. Griekenland lijkt de ambitie te hebben om zelfstandiger te worden op terugkeerbeleid, maar pleit ook sterk voor Europese samenwerking en profiteert mee van Frontex-missies. Binnen het AMIF-budget voor Griekenland is het terugkeerpotje het minst uitgeput.

Tot slot

Hoewel er tal van beleidsterreinen zijn waarop het Griekse migratiesysteem versterking of technische assistentie nodig heeft, is het net als in Italië (ROM-05/18) mogelijk dat Nederlandse steun op het gebied van migratie door Griekse overheid niet bij voorbaat met gejuich wordt ontvangen. Een uitdaging is ook dat betrokken Griekse autoriteiten vaak niet in staat lijken zelf een hulpvraag te formuleren. Hulpvragen die de autoriteiten wel formuleren, betreffen vooral maatregelen die de druk op de opvang tijdelijk verminderen maar die Griekenland niet tot verbeteringen dwingen, zoals het overnemen van alleenstaande minderjarigen en toestemming voor het overplaatsen van migranten naar het vasteland.

Griekenland heeft zelf uiteraard minder belang bij het verwezenlijken van een goed werkend Grieks opvang- en asielsysteem dan de overige EU-lidstaten. Een goed werkend systeem betekent dat Griekenland blijvende verantwoordelijkheid houdt voor de (integratie van) de vele vluchtelingen die via Griekenland de EU binnenkomen of die door EU-lidstaten worden teruggestuurd. De crisismodus lijkt

sinds de EU-Turkije-verklaring de voorkeursmodus te zijn waarin het Griekse migratieministerie handelt (of niet handelt). Allerlei betrokken organisaties putten hoop uit het aantreden van de nieuwe migratieminister, Vitsas. Of de situatie daarmee zo sterk verandert, is de vraag, gezien onderliggende zwakheden in het functioneren van veel Griekse overheidsinstanties, die we ook op andere beleidsterreinen aantreffen. In wezen komen bovenstaande opties vaak neer op capaciteitsversterking met Nederlandse expertise, door voormalig COA-medewerker op deze ambassade ook weleens geplaatst onder de kop 'Migratie-academie'.

Om welwillendheid van de Griekse autoriteiten te verkrijgen en een opening voor verdere samenwerking te creëren, is het wellicht nuttig om op korte termijn, i.v.m. het voorgenomen bezoek van Staatssecretaris Harbers, spoedhulp te bieden door Griekenland de benodigde extra tolken ter beschikking te stellen. Voor het bezoek zelf kan ook worden gedacht aan het aanbieden van een bezoekprogramma voor betrokken Griekse directeuren e.d., dat via RVO als *'influentials programma'* kan worden uitgevoerd. Vanuit BZ/COM lijkt bereidheid te bestaan om een dergelijk aanbod te financieren.

Ambassade Athene, 5.1.2e maart 2018

Migration Crisis Information Sheet

12 September 2017

Data relevant to returns from Greece to Turkey (as of 11/09)	
Number of migrants present at the islands	
Total number of migrants present at the islands	13,131 (↓289)
Percentage of Syrians	-
Percentage of Pakistanis	-
Percentage of Afghans	-
Percentage of Iraqis	-
Arrivals to the Greek islands	
Average daily number of arrivals to Greece (21/3/2016 – 11/09/2017)	78
Average daily number of arrivals to Greece for Aug.-Sept. 2017 (as of 11/09/2017)	133
Returns to Turkey from the Greek Islands under the EU-TR statement	
Total number of migrants returned to Turkey from the Greek Islands under the EU-TR statement (since 21/3/2016), of which:	1,316 (↑9)
(a): Number of Syrians returned from the islands (including 8 stateless from Syria)	212 (-)
(b): Number of migrants returned from the islands having received a negative second instance admissibility decision	0
(c): Number of migrants returned from the islands having received a negative second instance eligibility decision	400 (↑7)
(d): Number of migrants returned from the islands having received a negative first instance eligibility decision	19 (↑1)
Other returns	
Total number of migrants returned to Turkey under the Greece-Turkey bilateral readmission protocol (since 21/3/2016)	589 (-)
Total number of assisted voluntary returns from the islands (as of 08/09/2017)	1,671 (↑26)
Asylum processes at the islands (20/3/2016 – 10/09/2017)	
Number of recorded expressions of intention to apply for asylum (as of 10/09/2017)	39,193
Asylum Applications	26,607 (↑609)
Admissibility procedure	
Inadmissible Applications (High RR)	1,950 (↑42)
Applications referred to the Regular procedure	2,622 (↑51)
Applications referred to the Regular procedure due to Dublin regulation (family reunification)	3,453 (↑33)
Applications referred to the Regular procedure for vulnerability reasons	11,592 (↑350)

Eligibility procedure (Low recognition rate)	
Decisions (1st Instance) Negative Decisions-Eligibility Examination (On Merit)	3,409 (↑41)
Decisions (1st Instance) Refugee Status-Eligibility Examination	1,636 (↑38)
Decisions (1st Instance) Subsidiary Protection-Eligibility Examination	264 (↑8)
Explicit and Implicit Withdrawals	2,359 (↑42)
Appeals to the 2nd instance	
Total number of Appeals (admissibility & eligibility)	4,267 (↑32)
2nd instance decisions - admissibility procedure	
Decisions (2nd Instance) (Inadmissible Applications)	166 (↑8)
Decisions (2nd Instance) (Admissible Applications/ Referred for in substance examination/Granting Refugee Status)	421 (-)
2nd instance decisions - eligibility procedure	
2nd Instance Negative Decisions (Backlog Committees-for appeals lodged before 20.7.16)	22 (-)
2nd Instance Negative Decisions (Appeals Authority Committees-for appeals lodged from 20.7.16)	1,586 (↑13)
2nd Instance Refugee Status Decisions (Backlog Committees-for appeals lodged before 20.7.16)	0 (-)
2nd Instance Refugee Status Decisions (Appeals Authority Committees-for appeals lodged from 20.7.16)	26 (↑9)
2 nd Instance Decisions- Subsidiary Protection	17 (↑1)
Closed on other grounds	257 (↑1)
Resettlement of Syrians from Turkey to EU Member States (as of 012/09/2017)	
Total number of resettlements to date since 04/04/2016	9,473 (↑522)
Total number of pledges by Member States (for 2016 and 2017)	29,502
Remaining number of pledges to date (for 2017)	20,029
EASO current deployments (as of 11/09/2017)	
Total number of EASO experts deployed in Greece (all profiles)	115 (↑8)
Of which, EASO experts assisting the asylum processes supporting the border procedure	105 (↑9)
Total number of EASO interpreters deployed in Greece (supporting all EASO activities)	107 (↓11)
Of which, EASO interpreters working on procedures supporting the border procedure	96 (↑4)

Deployment of EASO case workers (interviewers) at the hotspots	
Number of EASO case workers at the hotspots (week of 11/09/2017) DE 31, FI 4, NL 8, BG 1, FR 1, SE 3, UK 2, Interim 39. Lesvos: 41, Chios: 24, Samos: 12, Leros: 5, Kos: 7, Corinth: 0	89 (↑6)
Number of EASO case workers needed at the hotspots (as indicated by Greek Asylum Service)	100
Asylum Service current deployments (as of 16/01/2017)	
Number of AS staff at the hotspots	100 (-)
Frontex current deployments (week of 21/08/2017 to 27/08/2017)	
Total number of Frontex officers deployed in Greece (land and sea)	937 (-)
Of which, number of deployed escort officers	82 (-)
Of which, number of deployed readmission experts	2 (-)
Of which, number of deployed interpreters	27 (-)
Europol current deployments (week of 11/09/2017 to 17/09/2017)	
Total number of Europol officers at the hotspots Lesvos: 4, Chios: 4, Samos: 3, Leros: 2, Kos: 3	16 (↑6)
Reception capacity	
Total number of places in Greece excluding UNHCR facilities (data received by the Minister for Citizen Protection)	(-)
Of which at the islands (as of 12/09/2017)	6,576 (↓29)
Of which at the mainland	(-)
Total capacity of the UNHCR rental scheme (as of 12/09/2017) Source: UNHCR	18,284 (↓57)
Unaccompanied minors	
Number of places in dedicated facilities for UAMs in Greece (as of 31/08) Source: EKKA	1,183
Number of UAMs currently on the waiting list of EKKA (as of 31/08) Source: EKKA	1,473
Dead and missing persons at the Aegean Sea (data received by IOM)	
Between March 2015– March 2016	1,163
Between April 2016 – August 2017	113
September 2017	-
Data relevant to relocation from Greece to other EU Member States (as of 12/09/2017)	
Number of places in pledges opened by Member States	29,416 (↑128)
Number of relocation applications registered in Greece	27,401 (↑19)
Number of relocation requests sent by Greece	24,763 (↑13)

Number of acceptances sent by Member States	22,569 (↑39)
Number of implemented relocation transfers from Greece	19,633 (↑390)
Of which, number of unaccompanied minors relocated from Greece (Source: IOM)	312
Number of relocation transfers scheduled between 13/09 to 10/10	840
Transfers to the Mainland with the assistance of UNHCR	
Total transfers 01/06/2016 – 01/09/2017	12,246 (-)
Of which: Transfers to reception facilities operated by the authorities	4,390 (-)
Of which: Transfers to reception facilities under the UNHCR rental scheme	5,483 (-)
Of which: Provision of travel tickets	2,373 (-)
EU Funding to Greece (as of 25/07/2017)	
1. Multiannual AMIF and ISF programmes	€509,498,415
<i>AMIF</i>	€294,654,377
<i>ISF Borders & Visa</i>	€194,354,388
<i>ISF Police</i>	€20,489,650
<i>Total pre-financings paid on NP</i>	€94,669,865
2. Emergency Assistance AMIF and ISF	€361,856,269
<i>Total AMIF</i>	€295,789,073
<i>Total ISF Borders and Visa</i>	€66,067,195
<i>Of which, total to the Greek Authorities</i>	€180,684,019
<i>Of which, total to International Organizations and EU Agencies</i>	€181,172,250
<i>Total payments made so far</i>	€273,780,037
<i>Of which, total payments to the Greek Authorities</i>	€145,816,012
<i>Of which, total payments to International Organizations and EU Agencies</i>	€127,964,025
3. ECHO Emergency Support Instrument (total available budget 2016+2017)	€445,500,000
<i>Total amount contracted so far (2016+2017)</i>	€401,069,000

Migration Crisis Information Sheet

24 April 2018

Data relevant to returns from Greece to Turkey (as of 23/04)	
Number of migrants present at the islands	
Total number of migrants present at the islands	15,594 (↑151)
Total number of arrivals for the week 16 Apr.- 22 Apr. 2018	408
Arrivals to the Greek islands	
Average daily number of arrivals to Greece (21/3/2016 – 23/04/2018)	81
Average daily number of arrivals to Greece: Apr. 2018 (as of 23/04/2018)	101
Apprehensions at GR-TR Land Border (as of 23/04)	
Total number of persons apprehended for illegal entry (since 14 June 2017)	9,262 (↑1,251)
Persons apprehended for illegal entry - April 2018 (as of 23/04)	2,882
Returns to Turkey from the Greek Islands under the EU-TR statement	
Total number of migrants returned to Turkey from the Greek Islands under the EU-TR statement (since 21/03/2016), of which:	1,596 (↑6)
(a): Number of Syrians returned from the islands (including 8 stateless from Syria)	283 (↑6)
(b): Number of migrants returned from the islands having received a negative second instance admissibility decision	21 (↑2)
(c): Number of migrants returned from the islands having received a negative second instance eligibility decision	561 (-)
(d): Number of migrants returned from the islands having received a negative first instance eligibility decision	31 (-)
Other returns	
Total number of migrants returned to Turkey under the Greece-Turkey bilateral readmission protocol (since 21/3/2016)	601 (-)
Total number of assisted voluntary returns from the islands (as of 23/04/2018)	2,537 (↑22)
Asylum processes at the islands (20/3/2016 – 22/04/2018)	
Number of recorded expressions of intention to apply for asylum (as of 22/04/2018)	60,306
Asylum Applications	46,418 (↑872)
Backlog following lodging on the Hotspot Islands (as of 22/04/2018)	6,108 (↑166)
Of which, Backlog 1 st instance pending decisions	2,202 (↑47)
Of which, Backlog 2 nd instance pending decisions	647 (↓36)
Admissibility Procedure	
Inadmissible Applications (including subsequent applications)	2,471 (↑6)
Applications referred to the Regular procedure (safe third country total)	4,228 (↑35)

Applications referred to the Regular procedure due to Dublin regulation (family reunification)	5,302 (↑52)
Applications referred to the Regular procedure for vulnerability reasons	25,330 (↑574)
Eligibility procedure	
Decisions (1st Instance) Negative Decisions-Eligibility Examination (On Merit)	5,143 (↑46)
Decisions (1st Instance) Refugee Status-Eligibility Examination	4,179 (↑87)
Decisions (1st Instance) Subsidiary Protection-Eligibility Examination	1,044 (↑33)
Explicit and Implicit Withdrawals	4,358 (↑56)
Appeals to the 2nd instance	
Total number of Appeals (admissibility & eligibility)	6,056 (↑87)
2nd instance decisions - admissibility procedure	
Decisions (2nd Instance) (Inadmissible Applications)	429 (↑4)
Decisions (2nd Instance) (Admissible Applications/ Referred for in substance examination/Granting Refugee Status)	421 (-)
2nd instance decisions - eligibility procedure	
2nd Instance Negative Decisions (Backlog Committees-for appeals lodged before 20.7.16)	22 (-)
2nd Instance Negative Decisions (Appeals Authority Committees-for appeals lodged from 20.7.16)	2,003 (↑8)
Inadmissible Late Appeals (on 1 st instance negative decision) (Appeals Authority)	49 (↑2)
2nd Instance Refugee Status Decisions (Backlog Committees-for appeals lodged before 20.7.16)	0 (-)
2nd Instance Refugee Status Decisions (Appeals Authority Committees-for appeals lodged from 20.7.16)	77 (↑6)
2 nd Instance Decisions- Subsidiary Protection	39 (↑2)
Closed on other grounds	404 (↑1)
Resettlement of Syrians from Turkey to EU Member States (as of 24/04/2018)	
Total number of resettlements to date since 04/04/2016	13,304 (↑202)
Total number of pledges by Member States (for 2016 and 2017)	-
Remaining number of pledges to date (for 2017)	-
EASO current deployments (as of 16/04/2018)	
Total number of EASO experts deployed in Greece (all profiles)	141 (↑8)
Of which, EASO experts assisting the asylum processes supporting the border procedure	116 (↑5)
Total number of EASO interpreters deployed in Greece (supporting all EASO activities)	132 (↓10)
Of which, EASO interpreters deployed in the islands	91 (↑7)

Deployment of EASO case workers (interviewers) at the hotspots	
Number of EASO case workers at the hotspots (week of 16/04/2018) DE 34, NL 10, FR 2, NO 2, SE 2, FI 1 Interim: 49. Lesvos: 41, Chios: 17, Samos: 25, Leros: 9, Kos: 8	100 (↑4)
Total number of EASO case workers and vulnerability experts required at the hotspots (as indicated by Greek Asylum Service)	107
Asylum Service current deployments (as of 16/01/2017)	
Number of AS staff at the hotspots	100 (-)
Frontex current deployments (week of 23/04/2018 to 29/04/2018)	
Total number of Frontex officers deployed in Greece (land and sea)	816 (↓11)
Of which, number of deployed escort officers	33 (↓8)
Of which, number of deployed readmission experts	1 (-)
Of which, number of deployed interpreters	26 (-)
Europol current deployments (week of 23/04/2018 to 29/04/2018)	
Total number of Europol officers at the hotspots Lesvos: 3, Chios: 3, Samos: 3, Leros: 2, Kos: 2	13 (-)
Reception capacity	
Total number of places in Greece excluding UNHCR facilities (data received by the Minister for Citizen Protection)	(-)
Of which at the islands, incl. EKKA (as of 23/04/2018)	7,862 (↓2)
Of which at the mainland	(-)
Total number of places of the ESTIA rental scheme (as of 24/04/2018) Source: UNHCR	24,197 (↑120)
Actual available capacity of the ESTIA rental scheme (as of 24/04/2018) source: UNHCR	21,269 (↑191)
Number of places in Mainland Hotels (occupancy) (source: IOM)	- (-)
Number of places in mainland sites (source: ECHO partners)	17,276 (↑1,165)
Of which, Number of occupied places in mainland sites (source: ECHO partners)	15,091 (↑1,494)
Number of available places in mainland sites (source: ECHO partners)	249
Unaccompanied minors	
Number of places in dedicated facilities for UAMs in Greece (as of 15/04) Source: EKKA	1,099
Number of UAMs currently on the waiting list of EKKA (as of 15/04) Source: EKKA	2,200
Dead and missing persons at the Aegean Sea (data received by IOM)	
Between March 2015– March 2016	1,163
Between April 2016 – March 2018	149
April 2018	-

Data relevant to relocation from Greece to other EU Member States (as of 30/03/2018)	
Number of places in pledges opened by Member States	30,836 (-)
Number of relocation applications registered in Greece	27,460 (-)
Number of relocation requests sent by Greece	24,949 (-)
Number of acceptances sent by Member States	22,740 (-)
Number of implemented relocation transfers from Greece	21,997 (-)
Of which, number of unaccompanied minors relocated from Greece (Source: IOM)	391
Number of relocation transfers scheduled	-
Transfers to the Mainland (since 13 August 2018)	
Total transfers to the mainland (as of 23/04/2018) source: ESSESMA	22,518 (1644)
Transfers to the mainland for April 2018 (as of 23/04/2018) source: ESSESMA	1,381
Transfers to the Mainland with the assistance of UNHCR (since 01/06/2016)	
Total transfers 01/06/2016 – 22/04/2018	24,770 (1321)
Of which: Transfers to reception facilities operated by the authorities	11,083 (1107)
Of which: Transfers to reception facilities under the UNHCR rental scheme and other types of accommodation	11,308 (1214)
Of which: Provision of travel tickets	2,379 (-)
EU Funding to Greece (as of 02/04/2018)	
1. Multiannual AMIF and ISF programmes	€561,056,014
<i>AMIF</i>	€322,844,472
<i>ISF Borders & Visa</i>	€214,874,388
<i>ISF Police</i>	€23,337,154
<i>Total payments made so far by the Commission to the NP</i>	€152,722,904
2. Emergency Assistance AMIF and ISF	€392,304,661
<i>Total AMIF</i>	€326,237,465
<i>Total ISF Borders and Visa</i>	€66,067,195
<i>Of which, total to the Greek Authorities</i>	€194,934,547
<i>Of which, total to International Organizations and EU Agencies</i>	€197,370,113
<i>Total payments made so far</i>	€305,081,309
<i>Of which, total payments to the Greek Authorities</i>	€156,262,505
<i>Of which, total payments to International Organizations and EU Agencies</i>	€148,818,804
3. ECHO Emergency Support Instrument (total available budget 2016+2017+2018)	€644,500,000
<i>Total amount contracted so far (2016+2017+2018)</i>	€605,331,000

To:

Her Excellency
Andrea IKIĆ-BÖHM
Ambassador of Austria to Greece

His Excellency
Vesselin IVANOV
Chargé d'Affaires of Bulgaria to
Greece

His Excellency
Luc LIEBAUT
Ambassador of Belgium to Greece

His Excellency
Christophe CHANTEPY
Ambassador of France to Greece

His Excellency
Jens Uwe PLÖTNER
Ambassador of Germany to Greece

His Excellency
Jens Michael Ole BRAAD
Ambassador of Denmark to Greece

His Excellency
Margus RAVA
Ambassador of Estonia to Greece

Her Excellency
Kate Smith
Ambassador of the United Kingdom
to Greece

Her Excellency
Orla O' HANRAHAN
Ambassador of Ireland to Greece

His Excellency
Enrique VIGUERA RUBIO
Ambassador of Spain to Greece

His Excellency
Efisio Luigi MARRAS
Ambassador of Italy to Greece

His Excellency
Caspar Cornelis Johannes
VELDKAMP
Ambassador of the Kingdom of the
Netherlands to Greece

His Excellency
Aleksandar SUNKO
Ambassador of the Republic of
Croatia to Greece

His Excellency
Kyriakos A. KENVEZOS
Ambassador of the Republic of
Cyprus to Greece

His Excellency
Māris KLIŠĀNS
Ambassador of Latvia to Greece

His Excellency
Rolandas KAČINSKAS
Ambassador of Lithuania to Greece

His Excellency
Paul Alphons STEINMETZ
Ambassador of Luxembourg to
Greece

His Excellency
Joseph CUSCHIERI
Ambassador of Malta to Greece

His Excellency
Erik Edgar HAUPT
Ambassador of Hungary to Greece

Her Excellency
Anna BARBARZAK
Ambassador of the Republic of
Poland to Greece

His Excellency
Rui Alberto MANUPPELLA
TERENO
Ambassador of Portugal to Greece

His Excellency
Lucian FĂTU
Ambassador of Romania to Greece

Her Excellency
Iveta HRICOVÁ
Ambassador of the Slovakia to
Greece

Her Excellency
Anita PIPAN
Ambassador of Slovenia to Greece

Her Excellency
Charlotte SAMMELIN
Ambassador of Sweden to Greece

His Excellency
Jan BONDY
Ambassador of the Czech Republic
to Greece

His Excellency
Juha Markus PYYKKÖ
Ambassador of Finland to Greece

CC: Maarten Verwey, EU Coordinator, Implementation of the EU-Turkey Statement

Athens, 21 November 2017

Dear Honorable Ambassador,

We, undersigned human rights and humanitarian nongovernmental organisations, are writing to express our deep concern at the deteriorating, and increasingly dangerous, conditions for thousands of women, men and children seeking asylum and trapped on the Aegean islands as winter sets in.

We urge you, as the permanent representative of your Government to Greece, to urgently support the end of the policy of confining people on the Greek islands if they arrived after the entry into force of the EU-Turkey Statement on 18 March 2016 (to which your country is a signatory). Further, we urge you to call on the EU and Greek Government to immediately transfer asylum seekers confined in the overcrowded facilities on the Greek islands to the mainland, and commit to supporting the Greek Government in every way necessary to sustainably meet the protection needs of all asylum seekers in its territory, including by supporting the expansion of adequate and safe accommodation and access to services on the mainland.

Since the EU-Turkey Statement came into effect, the Greek islands of Lesbos, Chios, Samos, Kos and Leros have been transformed into places of indefinite confinement for asylum seekers. Thousands of women, men and children have been trapped on these islands in abysmal conditions and many lack access to adequate and timely asylum procedures and protection. Some who arrived on the islands in the early days of the EU-Turkey Statement have remained stuck there for 20 months.

EU and Greek officials have cited implementation of the EU-Turkey Statement as a justification for the policy. Reports of deteriorating conditions and dangerous overcrowding are far too often met with calls to the Greek Government to speed up summary returns to Turkey, with little regard for the integrity of the Greek asylum system or the basic rights of asylum seekers. This focus on returns and deterrence is not the solution but is rather the core problem as it leads to forcing asylum seekers to remain in conditions that violate their rights. Harming their wellbeing, health and dignity cannot be justified for political reasons.

According to government data of 20 November 2017, there are now 15,396 people on the islands, 12,554 of whom are being accommodated in facilities that have capacity to accommodate only 5,576. The recurring problems of overcrowding of facilities and difficulties in ensuring access to basic services can only be addressed by ending the policy of confining asylum seekers to the islands and providing them with adequate shelter and services on mainland Greece.

On Lesbos, more than 6,489 people live in overcrowded tents and containers in Moria, with little access to proper shelter, food, water, sanitation, health care, or protection. Dozens of people, including very young children, are crammed into tents with only a canvas cloth separating one family from another. The living conditions are particularly harsh for pregnant women to endure, and place them and their babies' health at risk. Summer camping tents, designed to accommodate not more than two people, are now holding families of up to seven. Accessing water, sanitation and food is particularly difficult for the many people with physical disabilities—for example, people using wheelchairs simply cannot reach these basic services. Single women in the hotspots report harassment by some of the men. And some asylum seekers have gone through their asylum interview without having had the requisite vulnerability assessment critical for determining both the asylum pathway available to them and the care they may require to prevent further

deterioration of their health. These conditions have a devastating impact on the long-term well-being of people trapped there.

A number of human rights and humanitarian non-governmental organisations, including Médecins Sans Frontières (Doctors Without Borders) and Human Rights Watch, have documented the impact of these conditions on the mental health of asylum seekers and migrants – including incidents of self-injury, suicide attempts, anxiety, aggression, and depression. Professionals who have interacted with the asylum seekers note that in many cases the psychological distress they experience has been factored and/or exacerbated by the policy of “containing” them on islands, which also impedes their access to adequate support and mental health care.

While Greek people continue to offer help, citizens and local authorities who before the EU-Turkey Statement showed unprecedented support and solidarity towards migrants and asylum seekers are now taking a harsher stand against them. As conditions deteriorate, actors on the islands have reported a rise in racist and xenophobic attitudes including violent attacks against asylum seekers by local populations, a direct consequence of the overcrowding, and new racist and extremist movements that spread fear and insecurity have emerged.

As we approach the third winter since large-scale arrivals on the islands began, and the second winter since the entry into force of the EU-Turkey Statement, it is evident that the Greek authorities cannot meet the basic needs and protect the rights of asylum seekers while they remain on the islands. Your government is now faced with the humanitarian imperative to call for an end to the containment policy and the immediate transfer of asylum seekers to the mainland, so that they can be provided with adequate accommodation, services to meet their needs, and access to fair and efficient asylum procedures.

We thank you for your attention, and remain available for any further discussion on this important matter.

Yours sincerely,

**Advocates Abroad
Aitima
Amnesty International
ARSIS
CARE
Caritas Hellas
Danish Refugee Council
Greek Council for Refugees
Greek Forum of Refugees
Greek Helsinki Monitor
Solidarity Now
Terre des hommes**

**Help Refugees
Hellenic League for Human Rights
Human Rights Watch
Jesuit Refugee Service
Legal Centre Lesvos
Medecins sans Frontieres
Norwegian Refugee Council
Oxfam
Praksis**

Griekenland is een cruciale speler op de migratieroute richting Nederland: het land waar de meeste vluchtelingen en migranten illegaal Europa binnenkomen met als doel door te reizen naar Noordwest-Europa. Nederland kan hen bovendien (nog) niet terugsturen naar Griekenland onder de Dublinverordening vanwege de slechte opvangomstandigheden. De situatie in Griekenland - inclusief het functioneren van de EU-Turkije verklaring - heeft dan ook een directe en relatief grote impact op de instroom in Nederland.

De toegenomen instroom, verminderde doorstroom en uitblijvende terugkeer zorgen voor een groeiend aantal asielzoekers in Griekenland. Bijna 67.000 mensen vroegen asiel aan in Griekenland in 2018 (vergelijk 24.000 in Nederland). Dat drukt op het toch al zwakke en trage Griekse asielsysteem en de beperkte opvangcapaciteit. Opvangfaciliteiten op de eilanden huisvesten vaak twee à drie keer zoveel asielzoekers als de officiële capaciteit toelaat, met alle gevolgen voor veiligheid, gezondheid en hygiëne van dien. In Nederlandse media en parlement is hier veel aandacht voor. Met twee verschillende moties (aangenomen in september en november) verzoekt de Tweede Kamer de regering om "al het mogelijke te doen voor een gezamenlijke en spoedige oplossing voor de mensonterende opvang van asielzoekers".

Als onderdeel van de integrale migratieagenda en in nauwe samenwerking met de EU en internationale partners, is de Nederlandse inzet in Griekenland gericht op een aantal doelstellingen:

1. Beheersbaar maken migratiestroom richting Griekenland;
2. Bevorderen terugkeer vanuit Griekenland;
3. Voorkomen irreguliere secundaire migratie naar Nederland;
4. Verbeteren omstandigheden voor asielzoekers en statushouders in Griekenland.

Hoewel Nederland voorstander is van een Europees migratiebeleid dat solidair is met frontliniestaten, laat dat de eigen verantwoordelijkheid van de Griekse autoriteiten onverlet. Al wordt die door henzelf nog steeds niet zo ervaren. Zij zien de oorzaak van het probleem vooral in Turkije en de oplossing in Europa (relocatie). Daarbij leidt hun gebrek aan organisatie en langetermijnplanning telkens tot nieuwe crises en knelpunten in adequate opvang, terugkeer en asielprocedures. De EU is daarom steeds genooddaakt zich bezig te houden met zaken als het rioolsysteem in Moria, salarissen voor overheidsartsen, slaapzakken voor Samos en aanbestedingsprocedures voor tolken. Zo blijft de inzet gericht op pleisters plakken en micromanagement.

Een duurzame oplossing voor de huidige problematiek kan echter alleen gevonden worden als de Griekse autoriteiten uiteindelijk zelf in staat zijn alle aspecten van migratie te managen. Daarom ligt het zwaartepunt van de Nederlandse inzet op capaciteitsopbouw. Dat betekent kennisdeling en een strategischere inzet van Nederlandse experts bilateraal of via de EU(-agentschappen). Het vereist tegelijkertijd een sterke informatiepositie en inzicht in knelpunten, omdat de ervaring leert dat Griekse autoriteiten zelden actief om structurele steun vragen. Toch lijkt er nu wat meer politiek momentum in Griekenland voor. Er is behoefte aan succes, nu de kritiek van de oppositie op het chaotisch migratiemanagement groeit en de verkiezingen binnen een jaar plaatsvinden.

1. Beheersbaar maken migratiestroom richting Griekenland

In totaal kwamen in 2018 bijna 48.000 vluchtelingen en migranten aan in Griekenland. In 2017 waren dat er nog 35.000. Deze toename komt vooral voort uit een stijging van aankomsten via de landsgrens (bijna verdubbeld), van voornamelijk mensen met de Turkse nationaliteit.¹ De landsgrens is extra kwetsbaar voor illegale doorreis. Bovendien is terugkeer moeilijker omdat het niet onder de EU-Turkije verklaring valt en Turkije de bilaterale terugnameovereenkomst heeft opgeschort. De samenstelling van de instroom was de afgelopen jaren vrij consistent en betreft vooral Syriërs, Irakezen en Afghanen. Opvallend is een afname van Syriërs de afgelopen maanden,

5.1.2a

Turkije. Tegelijkertijd is er een toename van vooral Afghanen, maar ook Turken (via de landsgrens). Ook voor Afrikanen (DRC en Kameroen) wordt de route populairder. Vrijwel alle migranten maken gebruik van diensten van facilitators of mensensmokkelaars, wat ook wordt bevestigd door gegevens van de Nationale Politie, KMar en IND.

¹ ISAA 146

Cruciaal voor het reguleren van de instroom blijft de rol van Turkije, in het bijzonder de EU-Turkije verklaring. Ondanks de actieve rol die Nederland tijdens het EU-voorzitterschap heeft gespeeld bij de totstandkoming van deze afspraken (en de politieke verantwoordelijkheid die ook het huidige kabinet nog voelt), is de huidige Nederlandse rol beperkt. Monitoring van de uitvoering van de EU-Turkije verklaring vindt vooral plaats door de Commissie en via de EU.

Acties

- Verkennen mogelijkheden voor betere samenwerking en informatie-uitwisseling bij de aanpak mensensmokkel;
- Monitoren EU-Turkije verklaring (via steering committee en contacten EU en lidstaten).

2. Bevorderen terugkeer vanuit Griekenland

De enige manier om mensensmokkel te ondermijnen - en daarmee de illegale instroom te beperken - is effectieve terugkeer. Dat was ook de kern van de EU-Turkije verklaring. Daadwerkelijk terugsturen bleek echter moeizamer dan voorzien, mede omdat Griekenland niet juridisch heeft vastgelegd dat Turkije een veilig derde land is (wat overigens geen enkele EU-lidstaat heeft gedaan). Sinds de deal zijn slechts 2.426² migranten naar Turkije teruggekeerd. In 2018 waren de cijfers nog teleurstellender dan voorgaande jaren: slechts 327 mensen werden teruggekeerd naar Turkije, een halvering ten opzichte van 2017. Daarnaast is het problematisch dat de EU-Turkije verklaring enkel van toepassing is op de vijf hotspoteilanden. Dat betekent dat mensen die worden overgebracht naar het vasteland wanneer zij als 'kwetsbaar' worden beschouwd (de overgrote meerderheid) of via de landsgrens aankomen, niet onder de terugkeerafspraken vallen. De Commissie is met Turkije in gesprek om de geografische scope ervan uit te breiden, maar dat is vooralsnog niet gelukt.

Daarnaast kampt Griekenland - net als andere lidstaten - met een moeizame samenwerking met herkomstlanden op het terrein van gedwongen terugkeer. Effectief gebruik van (EU-) leverage richting deze landen, zou deze samenwerking kunnen bevorderen. Daarnaast kan worden ingezet op het bevorderen van vrijwillige terugkeer. In 2018 zijn 3.901² mensen vrijwillig teruggekeerd naar hun herkomstlanden. Benutten van mogelijkheden in de nieuwe wet op het terrein van gedwongen terugkeer en het *fast tracken* van mensen uit herkomstlanden met laag erkenningspercentage (zoals we in Nederland doen) zou dit aantal kunnen vergroten.

Acties

- Capaciteitsopbouw terugkeerbeleid, via ERRIN en inzet DT&V-experts via Frontex;
- Verkennen mogelijkheden ondersteuning vrijwillige terugkeer (via IOM);
- Aandacht vragen voor prioritering van 'low recognition rate' aanvragers (zie pilot Kos);
- Verkennen mogelijkheden inzet EU-ombudsman in Turkije;
- Verkennen mogelijkheden *controlled centres*, cf. 'plan Knaus'.

3. Voorkomen irreguliere secundaire migratie naar Nederland

Sinds april is er een significante toename van identiteits- en documentfraude en asielaanvragen (met name Syriërs) op Nederlandse luchthavens vanuit Griekenland. Ook worden er vaak signalen van mensensmokkel geregistreerd. In de afgelopen periode viel de trend op waarbij vreemdelingen naar Nederland reizen met Griekse vluchtelingenpaspoorten en verblijfsvergunningen. Zij mogen reizen binnen Schengen, maar keren niet terug naar Griekenland en vragen asiel aan in Nederland of Duitsland of verdwijnen in de illegaliteit. De Griekse politie houdt overigens dagelijks nog veel meer mensen tegen op de luchthavens die illegaal door proberen te reizen.

Op dit moment zijn de controles op de Nederlandse luchthavens opgeschaald van 30 tot 50 procent (artikel 4.17b Vreemdelingenbesluit) op vluchten vanuit Griekenland. Het effect ervan is echter beperkt: immers eenmaal op Nederlands grondgebied kan asiel worden aangevraagd, ook wanneer op een vals document werd gereisd. Bovendien kan Nederland deze mensen op dit moment niet terugsturen naar Griekenland ook al zijn ze geregistreerd in Eurodac. Ze zullen dus (al dan niet illegaal) in Nederland blijven of doorreizen naar Duitsland. Veel effectiever is het dan ook om te voorkomen dat deze mensen op het vliegtuig stappen, bijvoorbeeld via trainingen of de inzet van een *immigration liaison officer* op de luchthaven zoals ook enkele andere Europese landen hebben. Hiertoe is inmiddels een verzoek gedaan bij de Griekse autoriteiten.

² Van 21 maart 2016 t/m 27 januari 2019, ISAA 149

Acties

- Inzet Nederlandse *immigration liaison officers* op Griekse luchthaven(s);
- Capaciteitsopbouw identiteits- en documentfraude en profiling via trainingen;
- Aandringen op Griekse wetswijzigingen die effectievere bestrijding mensensmokkel mogelijk maakt;
- Hervatten Dublinoverdrachten (onder andere via investering in relatie met Griekse asiendienst en rapport over opvangomstandigheden Elaionas).

4. Verbeteren omstandigheden voor asielzoekers en statushouders in Griekenland

De omstandigheden voor vluchtelingen en migranten in Griekenland zijn slecht (een enkele uitzondering daargelaten). Overbevolking is een groot probleem. Dit geldt met name voor de eilanden, maar ook op het vasteland krijgen steeds meer opvangfaciliteiten er mee te maken. De uitbreiding van opvangcapaciteit blijft moeilijk vanwege lokale weerstand. Langetermijnplanning is een uitdaging voor de Griekse autoriteiten. Daarnaast is de *Reception and Identification Service* (RIS) onvoldoende in staat de opvanglocaties op het vasteland te managen en laat dat vaak geheel over aan organisaties als IOM. Geen enkele andere lidstaat leunt zo op de steun van de Commissie (o.a. met 1,6 miljard euro), UNHCR (*cash programme* en *accomodation scheme*) en diverse ngo's voor het uitvoeren van overheidstaken op het terrein van opvang. Langzaam dragen de Commissie en UNHCR deze taken weer over aan de Griekse autoriteiten, maar dat blijft een kwetsbaar proces.

Nu Griekenland (noodgedwongen) verandert van een transitland naar een bestemmingsland, wordt integratie een van de belangrijkste uitdagingen. Statushouders verliezen na zes maanden het recht op de voorzieningen voor vluchtelingen en zijn aangewezen op het vrijwel niet-bestaande reguliere Griekse sociale vangnet. Het gebrek aan voorzieningen voor en investering in de duurzame integratie van statushouders, leidt er bovendien toe dat velen een illegaal bestaan in Noordwest-Europa verkiezen boven een legaal verblijf in Griekenland.

Kansen voor verbetering liggen op het terrein van het versnellen van de procedures, het verbeteren en vergroten opvangcapaciteit, overwinnen lokale weerstand, bevorderen toegang tot Europese fondsen van de Verantwoordelijke Autoriteit en een betere integratie van statushouders. De ambassade in Athene beschikt over een klein mensenrechtenfonds, waaruit activiteiten gericht op kwetsbare groepen en capaciteitsopbouw van de Griekse ombudsman worden gefinancierd. Daarnaast kan Orange Grove (de Nederlandse start-up incubator in Athene) worden benut om activiteiten gericht op werkgelegenheid en ondernemerschap van statushouders te stimuleren.

Acties

- Verkennen mogelijkheden voor opzetten "model opvangcentrum" voor training en ondersteuning van Griekse staf, met experts van COA, IND en DT&V (idealiter onder EASO vlag);
- Exporteren model Kara Tepe en Olive Grove in samenwerking met Movement on the Ground;
- Bezoek directeur Griekse asiendienst aan Ter Apel (plaatsgevonden in januari 2019);
- Structurele inzet van Nederlandse expert bij de Verantwoordelijke Autoriteiten om absorptiecapaciteit Europese fondsen te vergroten;
- Detachering Nederlandse EU coördinator op een van de hotspoteilanden;
- Verkennen mogelijkheden voor bilaterale consultaties en kennisdeling over integratie door SZW, COA en/of Nederlandse gemeenten;
- Verkennen mogelijkheden om ondernemerschap te stimuleren voor asielzoekers en statushouders in Orange Grove;
- Capaciteitsopbouw Griekse ombudsman met een focus op migratie (gefinancierd uit mensenrechtenfonds ambassade).

SHOES		JACKETS/ ANORAKS		
SIZE	QUANTITY	TYPE	SIZE	QUANTITY
22	60	FOR MALE	MEDIUM	1000
23	100	FOR MALE	LARGE	1000
24	100	FOR MALE	X LARGE	500
25	100	FOR MALE	XX LARGE	500
26	100	FOR FEMALE	MEDIUM	500
27	100	FOR FEMALE	LARGE	1000
28	100	FOR FEMALE	X LARGE	500
29	100			
30	70			
31	20			
32	20	HEALTH CARE ITEMS		
33	20	ITEM	QUANTITY	
34	20	ANTISEPTICS FOR HANDS	500	
35	40	WHEELCHAIRS	2	
36	70			
37	50			
38	100	FOR BABYS		
39	100	ITEM	QUANTITY	
40	100	PAMPERS	5000	
41	100	BABYWIPE	1000	
42	100			
43	100			
44	100			
45	100			
46	100			
SANITARY ITEMS				
ITEM	QUANTITY			
PAPER TOWEL	100			
TOILET PAPER	500			
LIQUIDS FOR CLEANING THE FLOOR	50			
CHLORINE/BLEACH	80			

[illegible]

Nederlandse migratie inzet in Griekenland

November 2018

Griekenland is een cruciale speler op de migratieroute richting Nederland: het land waar de meeste vluchtelingen en migranten illegaal Europa binnenkomen met als doel door te reizen naar Noordwest-Europa. Nederland kan hen bovendien (nog) niet terugsturen naar Griekenland onder de Dublinverordening vanwege de slechte opvangomstandigheden. De situatie in Griekenland - inclusief het functioneren van de EU-Turkije verklaring - heeft dan ook een directe en relatief grote impact op de instroom in Nederland. Als onderdeel van de integrale migratieagenda en in nauwe samenwerking met de EU en internationale partners, is de Nederlandse inzet in Griekenland daarom gericht op een aantal doelstellingen:

1. Beheersbaar maken migratiestroom richting Griekenland;
2. Bevorderen terugkeer vanuit Griekenland;
3. Voorkomen irreguliere secundaire migratie naar Nederland;
4. Verbeteren omstandigheden voor asielzoekers en statushouders in Griekenland.

Hoewel Nederland voorstander is van een Europees migratiebeleid dat solidair is met frontliniestaten, laat dat de eigen verantwoordelijkheid van de Griekse autoriteiten onverlet. Al wordt die door henzelf nog steeds niet zo ervaren. Zij zien de oorzaak van het probleem vooral in Turkije en de oplossing in Europa. Daarbij leidt hun gebrek aan organisatie en langetermijnplanning telkens tot nieuwe crises en knelpunten in adequate opvang, terugkeer en asielprocedures. De EU is daarom steeds genooddaakt zich bezig te houden met zaken als het rioolsysteem in Moria, salarissen voor overheidsartsen, slaapzakken voor Samos en aanbestedingsprocedures voor tolken. Zo blijft de inzet gericht op pleisters plakken en micromanagement.

Een duurzame oplossing voor de huidige problematiek kan echter alleen gevonden worden als de Griekse autoriteiten uiteindelijk zelf in staat zijn alle aspecten van migratie te managen. Daarom ligt het zwaartepunt van de Nederlandse inzet op capaciteitsopbouw. Dat betekent kennisdeling en een strategischere inzet van Nederlandse experts bilateraal of via de EU(-agentschappen). Het vereist tegelijkertijd een sterke informatiepositie en inzicht in knelpunten, omdat de ervaring leert dat Griekse autoriteiten zelden actief om structurele steun vragen. Toch lijkt er nu wat meer politiek momentum in Griekenland voor. Er is behoefte aan succes, nu de kritiek van de oppositie op het chaotisch migratiemanagement groeit en de verkiezingen binnen een jaar plaatsvinden.

1. Beheersbaar maken migratiestroom richting Griekenland

In 2018 kwamen bijna 45.000 geregistreerde irreguliere migranten aan in Griekenland: een stijging van ongeveer 50 procent ten opzichte van 2017, die met name te wijten is aan een verdubbeling van aankomsten via de landsgrens.¹ De landsgrens is extra kwetsbaar voor illegale doorreis. Bovendien is terugkeer moeilijker omdat het niet onder de EU-Turkije verklaring valt en Turkije de bilaterale terugnameovereenkomst heeft opgeschort. Dit jaar waren er ruim 56.000 asielaanvragen (vgl. 20.000 in Nederland). De samenstelling van de instroom was de afgelopen jaren vrij consistent en betreft vooral Syriërs, Irakezen en Afghanen. Opvallend is een recente afname van Syriërs

5.1.2a

5.1.2a

Tegelijkertijd is er een toename van Afghanen en Turken (via de landsgrens). Ook voor Afrikanen (DRC en Kameroen) wordt de route populairder. Vrijwel alle migranten maken gebruik van diensten van facilitators of mensensmokkelaars, wat ook wordt bevestigd door gegevens van de Nationale Politie, KMar en IND.

Cruciaal voor het reguleren van de instroom blijft de rol van Turkije, in het bijzonder de EU-Turkije verklaring. Ondanks de actieve rol die Nederland tijdens het EU-voorzitterschap heeft gespeeld bij de totstandkoming van deze afspraken (en de politieke verantwoordelijkheid die ook het huidige kabinet nog voelt), is de huidige Nederlandse rol beperkt. Monitoring van de uitvoering van de EU-Turkije verklaring vindt vooral plaats door de Commissie en via de EU.

Acties

- Verkennen mogelijkheden voor betere samenwerking en informatie-uitwisseling bij de aanpak mensensmokkel;
- Monitoren EU-Turkije verklaring (via steering committee en contacten EU en lidstaten).

¹ ISAA 141

2. Bevorderen terugkeer vanuit Griekenland

De enige manier om mensensmokkel te ondermijnen en de illegale instroom te beperken is effectieve terugkeer. Dat was ook de kern van de EU-Turkije verklaring. Daadwerkelijk terugsturen bleek echter moeilijker dan voorzien, mede omdat Griekenland niet juridisch heeft vastgelegd dat Turkije een veilig derde land is (wat overigens geen enkele EU-lidstaat heeft gedaan). Sinds de deal zijn slechts 2.385² migranten naar Turkije teruggekeerd (waarvan 305 in 2018). Daarnaast is het problematisch dat de EU-Turkije verklaring enkel van toepassing is op de vijf hotspoteilanden. Dat betekent dat mensen die worden overgebracht naar het vasteland wanneer zij als 'kwetsbaar' worden beschouwd (de overgrote meerderheid) of via de landsgrens aankomen, niet onder de terugkeerafspraken vallen. De Commissie is met Turkije in gesprek om de geografische scope ervan uit te breiden, maar dat is vooralsnog niet gelukt.

Daarnaast kampt Griekenland – net als andere lidstaten – met een moeilijke samenwerking met herkomstlanden op het terrein van gedwongen terugkeer. Effectief gebruik van (EU-) leverage richting deze landen, zou deze samenwerking kunnen bevorderen. Daarnaast kan worden ingezet op het bevorderen van vrijwillige terugkeer. In 2018 zijn 3.901² mensen vrijwillig teruggekeerd naar hun herkomstlanden. Benutten van mogelijkheden in de nieuwe wet op het terrein van gedwongen terugkeer en het *fast track* van mensen uit herkomstlanden met laag erkenningspercentage (zoals we in Nederland doen) zou dit aantal kunnen vergroten.

Acties

- Capaciteitsopbouw terugkeerbeleid, via ERRIN en inzet DT&V-experts via Frontex;
- Verkennen mogelijkheden ondersteuning vrijwillige terugkeer (via IOM);
- Aandacht vragen voor prioritering van 'low recognition rate' aanvragers (zie pilot Kos);
- Verkennen mogelijkheden inzet EU-ombudsman in Turkije;
- Verkennen mogelijkheden *controlled centres*, cf. 'plan Knaus'.

3. Voorkomen irreguliere secundaire migratie naar Nederland

Sinds april is er een significante toename van identiteits- en documentfraude en asielaanvragen (met name Syriërs) op Nederlandse luchthavens vanuit Griekenland. Ook worden er vaak signalen van mensensmokkel geregistreerd. In de afgelopen periode viel de trend op waarbij vreemdelingen naar Nederland reizen met Griekse vluchtelingenpaspoorten en verblijfsvergunningen. Zij mogen reizen binnen Schengen, maar keren niet terug naar Griekenland en vragen asiel aan in Nederland of Duitsland of verdwijnen in de illegaliteit. De Griekse politie houdt overigens dagelijks nog veel meer mensen tegen op de luchthavens die illegaal door proberen te reizen.

Op dit moment zijn de controles op de Nederlandse luchthavens opgeschaald van 30 tot 50 procent (artikel 4.17b Vreemdelingenbesluit) op vluchten vanuit Griekenland. Het effect ervan is echter beperkt: immers eenmaal op Nederlands grondgebied kan asiel worden aangevraagd, ook wanneer op een vals document werd gereisd. Bovendien kan Nederland deze mensen op dit moment niet terugsturen naar Griekenland ook al zijn ze geregistreerd in Eurodac. Ze zullen dus (al dan niet illegaal) in Nederland blijven of doorreizen naar Duitsland. Veel effectiever is het dan ook om te voorkomen dat deze mensen op het vliegtuig stappen, bijvoorbeeld via trainingen of de inzet van een *immigration liaison officer* op de luchthaven zoals ook enkele andere Europese landen hebben. Hiertoe is inmiddels een verzoek gedaan bij de Griekse autoriteiten.

Acties

- Inzet Nederlandse *immigration liaison officers* op Griekse luchthaven(s);
- Capaciteitsopbouw identiteits- en documentfraude en profiling via trainingen;
- Aandringen op Griekse wetswijzigingen die effectievere bestrijding mensensmokkel mogelijk maakt;
- Gezamenlijke inzet voor herziening GEAS tot effectief systeem (bijvoorbeeld via gezamenlijk non-paper);
- Hervatten Dublinoverdrachten (onder andere via investering in relatie met Griekse asiel dienst en rapport over opvangomstandigheden Elaionas).

4. Verbeteren omstandigheden voor asielzoekers en statushouders in Griekenland

² Van 4 april 2018 t/m 18 november 2018, ISAA 141

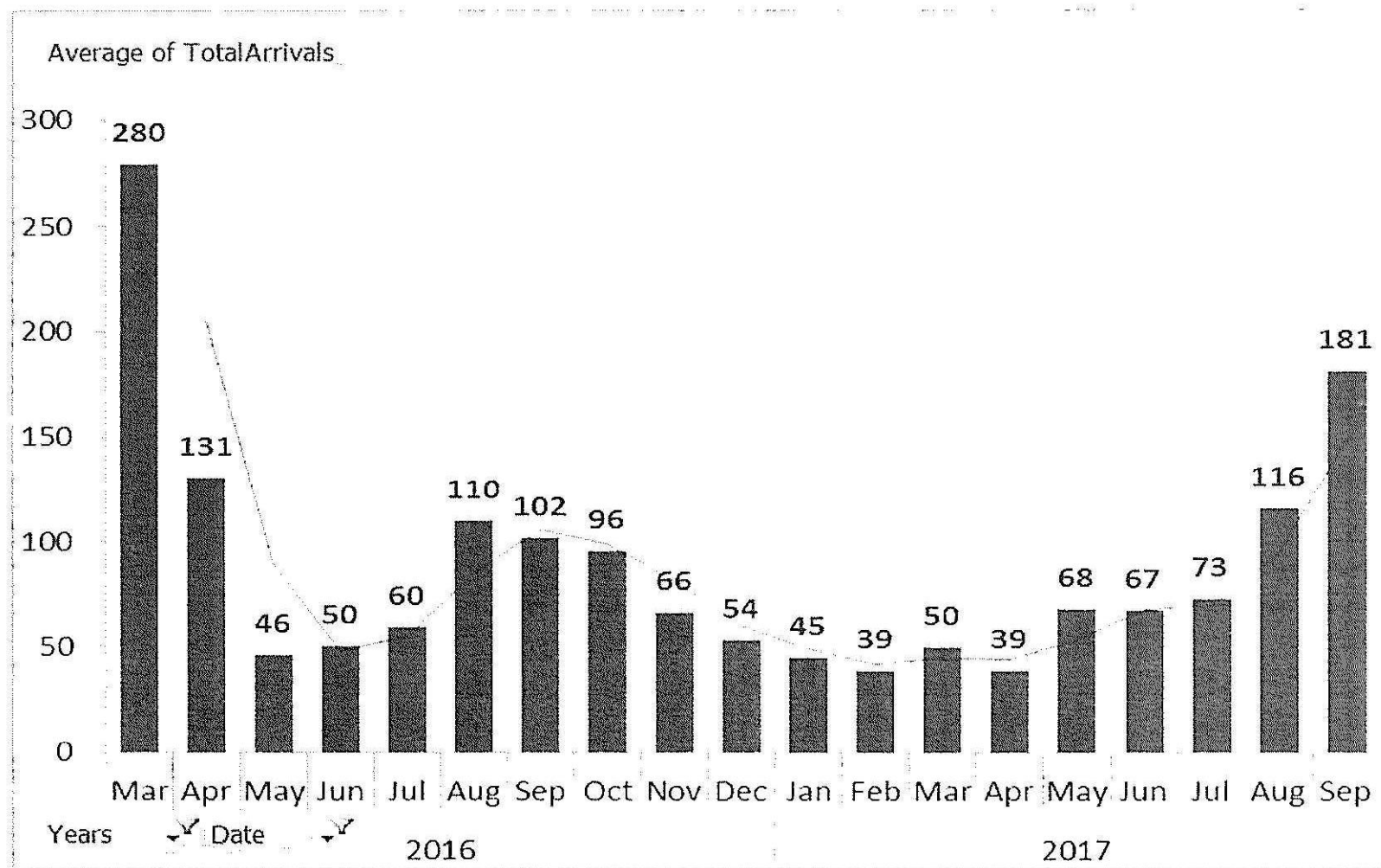
De omstandigheden voor vluchtelingen en migranten in Griekenland zijn slecht (een enkele uitzondering daargelaten). Overbevolking is een groot probleem. Dit geldt met name voor de eilanden, maar ook op het vasteland krijgen steeds meer opvangfaciliteiten er mee te maken. De uitbreiding van opvangcapaciteit blijft moeilijk vanwege lokale weerstand. Langetermijnplanning is een uitdaging voor de Griekse autoriteiten. Daarnaast is de *Reception and Identification Service* (RIS) onvoldoende in staat de opvanglocaties op het vasteland te managen en laat dat vaak geheel over aan organisaties als IOM. Geen enkele andere lidstaat leunt zo op de steun van de Commissie (o.a. met 1,6 miljard euro), UNHCR (*cash programme* en *accomodation scheme*) en diverse ngo's voor het uitvoeren van overheidstaken op het terrein van opvang. Langzaam dragen de Commissie en UNHCR deze taken weer over aan de Griekse autoriteiten, maar dat blijft een kwetsbaar proces.

Nu Griekenland (noodgedwongen) verandert van een transitland naar een bestemmingsland, wordt integratie een van de belangrijkste uitdagingen. Statushouders verliezen na zes maanden het recht op de voorzieningen voor vluchtelingen en zijn aangewezen op het vrijwel niet-bestaande reguliere Griekse sociale vangnet. Het gebrek aan voorzieningen voor en investering in de duurzame integratie van statushouders, leidt er bovendien toe dat velen een illegaal bestaan in Noordwest-Europa verkiezen boven een legaal verblijf in Griekenland.

Kansen voor verbetering liggen op het terrein van het versnellen van de procedures, het verbeteren en vergroten opvangcapaciteit, overwinnen lokale weerstand, bevorderen toegang tot Europese fondsen van de Verantwoordelijke Autoriteit en een betere integratie van statushouders. De ambassade in Athene beschikt over een klein mensenrechtenfonds, waaruit activiteiten gericht op kwetsbare groepen en capaciteitsopbouw van de Griekse ombudsman worden gefinancierd. Daarnaast kan Orange Grove (de Nederlandse start-up incubator in Athene) worden benut om activiteiten gericht op werkgelegenheid en ondernemerschap van statushouders te stimuleren.

Acties

- Opzetten "model opvangcentrum" voor training en ondersteuning van Griekse staf, met experts van COA, IND en DT&V;
- Exporteren model Kara Tepe in samenwerking met Movement on the Ground;
- Bezoek directeur Griekse asieldienst aan Ter Apel (mogelijk in januari 2019);
- Structurele inzet van Nederlandse expert bij de Verantwoordelijke Autoriteiten om absorptiecapaciteit Europese fondsen te vergroten;
- Detacheren Nederlandse EU coördinator op een van de hotspots eilanden;
- Bilaterale consultaties en kennisdeling over integratie door SZW, COA en/of Nederlandse gemeenten;
- Verkennen mogelijkheden om ondernemerschap te stimuleren voor asielzoekers en statushouders in Orange Grove;
- Capaciteitsopbouw Griekse ombudsman (gefinancierd uit mensenrechtenfonds ambassade).

Migratiesituatie Griekenland 1 maart 2018

Aantal migranten in Griekenland (peildatum 31 januari 2018, bron: UNHCR)

50.370, waarvan volgens de UNHCR 11.270 op de eilanden verblijven en 39.100 op het vasteland. De schatting van de UNHCR valt echter lager uit dan de schatting van de Griekse autoriteiten. Zij schatten dat er 12.869 migranten zijn op de Griekse eilanden (peildatum 28 februari 2018).

Instroom (peildatum 28 feb 2018, bron Griekse autoriteiten)

Nationaliteiten instroom (01-01-2017 / 31-01-2018):

SYR (41%), IRQ (20%), AFG (12%), Congo (3%), Algerije (3%), Palestijnen (3%), Iran (2%), Staatloos (2%), Pakistan (2%), Koeweit (1%), overig (11%)

Instroom Griekenland (via zee) 2018: 2.815

Instroom januari: 1.679 (gem. per dag 54)

Instroom februari: 1.136 (gem. per dag 41)

Terugkeer naar Turkije (peildatum 28 februari 2018. Bron: Griekse autoriteiten)

Totaal terugkeer naar Turkije 2018: 70

Terugkeer januari: 47

Terugkeer februari: 23

Transfers naar vasteland Griekenland (peildatum 28 februari 2018. Bron: Griekse autoriteiten)

Totaal 2018: 3.782

Januari: 2.630

Februari: 1.152

Relocatie (peildatum 16 februari 2018, bron: Europese Commissie)

In totaal zijn 21.767 migranten vanuit Griekenland naar andere Lidstaten gerelocerd. Nederland heeft 1.755 migranten gerelocerd.

Accommodatie unaccompanied minors (UM) (peildatum 15 februari, bron: EKKA)

Totaal aantal UM's aanwezig in Griekenland: 3.090

Plaatsen beschikbaar in UM shelters: 1.115

Aantal UM's op wachtlijst: 2.158

De UM's op de wachtlijst verblijven tijdelijk in hotels (10%), speciale gedeelten voor UM's in open sites (10%), Reception and Identification Centres (8%), politiebureaus (3%) of andere opvangplaatsen (21%). Een gedeelte van de UM's is echter dakloos (27%) of het is onduidelijk waar zij verblijven (21%).

Van de UM's in opvang is 97% jongen, 3% meisje.

De nationaliteiten van de UM's: Pakistan (43%), Afghanistan (24%), Syrië (12%), anders (21%)